

سفری برای تمام عمر

الهام قاسمی

خبرنگار

شاید در بین تیپ‌های روشنفکران داخلی باشند اقلیتی که با دیده تردید نسبت به جنایات رژیم صهیونیستی بنگرند و تصویری دموکراتیک از این رژیم جنایتکار داشته باشند. شرح جنایات و اقدامات ضدانسانی اشغالگران از زبان یک فمینیست شاید این افراد را از خواب غفلت بیدار کند. جالب است بدانید که در میان گروه‌ها و سازمان‌های مبارز فلسطینی، ایدئولوژی‌ها و تفکرات متفاوت وجود داشته و دارد. از این میان می‌توان به گروه‌هایی با طرز تفکر اسلامی و جهادی، ناسیونالیسم عربی، فمینیستی، حقوق بشری غربی، چپ‌گرا و شبه‌مارکسیست اشاره کرد.

سعاد امیری، یکی از فعالان فمینیستی است که رویارویی مدام با سربازان اسرائیلی با زندگی او عجین شده است. این زن فلسطینی اثری خلق کرده به نام «کاپوچینو در رام...» که حاوی یادداشت‌هایی است که در آن از زندگی خود در شهر رام... و اشغال این شهر به وسیله اسرائیل سخن گفته است. وی طی این یادداشت‌ها از وقایع مهم سیاسی که همزمان با اشغال این شهر رخ داده و طی یک دهه ونیم با زندگی مردم فلسطین، عجین بوده یاد می‌کند. اثر حاوی ترجمه بخش‌هایی از کتاب «شارون و مادر شوهر» است. در حقیقت سعاد امیری یادداشت‌های روزانه‌اش را از زمان سفرش از زادگاه خود امان که سبب جدایی او از مادرش نوشته تا زیستن در رام... که در اشغال اسرائیل بود. سفری که قرار بود فقط شش ماه طول بکشد اما تبدیل به سفری شد برای تمام عمر.

در این یادداشت‌ها از توالی منظم رویدادها یا تاریخ‌ها خبری نیست. رویدادها رخ داده‌اند و با توجه به احساس نویسنده بر صفحات کاغذ نقش بسته‌اند. هر بخش با نامی از بخش‌های دیگر جدا شده است. «ولخرجی به خاطر موشک‌های اسکاد صدام»، «حماسه هفت ساله هویت من»، «ماسک ضدگاز»، و «رام... در حکومت نظامی» عناوین برخی از این بخش‌هاست. نام کتاب نیز از بخشی به نام کاپوچینو در رام... گرفته شده است. صراحت موجود در تعریف وقایع و حتی خصوصی‌ترین اتفاقات زندگی نویسنده، به این کتاب جذابیتهای خاص بخشیده است. افراد واقعی داستان‌ها هم صراحت ویژه خود را دارند همچنین زبان طنز یادداشت‌ها تا مقدار زیادی از تلخی محتوای اثر کم می‌کند. این اثر توسط لیلا حسینی ترجمه شده و نشر روایت فتح آن را به بازار نشر رسانده است.

نشست نقد و بررسی «شکار هیولا» با حضور نویسنده اثر بر گزار شد

ماجرای هدیه‌ای که خدا به ایرانی‌ها داد

به گزارش قفسه کتاب، نشست نقد و بررسی «شکار هیولا» نوشته محمد سرشار با حضور نویسنده اثر، مریم مقانی (منتقد) و جمعی از دانش‌آموزان در سالن جلسات کتابخانه مرکزی شهر تهران برگزار شد. شکار هیولا رمانی ماجراجویانه در ژانر علمی-تخیلی است که داستان شکار پهلاد فوق پیشرفته آمریکایی «آرکیو ۱۷۰» (RQ170) توسط ایران را روایت می‌کند. آرکیو ۱۷۰، افسر ارشد سیا، پهلاد ماجراجو و باهوشی است که آرزو دارد روزی مشهورترین پهلاد جهان شود. موفقیت‌های او در عملیات‌های محرمانه‌اش علیه القاعده در افغانستان باعث می‌شود ژنرال هرکولس، وی را برای عملیات فوق سری «شناسایی کارخانه غنی‌سازی اورانیوم نطنز» انتخاب کند. با ورود به ایران، همه نقشه‌ها به هم می‌ریزد و ماجرا این قدر پیچیده می‌شود که رئیس جمهور آمریکا را رودرروی رهبر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌دهد.

■ اتفاق عجیب دهم آذر ۱۳۹۰

محمد رضا سرشار در ابتدای این نشست درباره این کتاب توضیحاتی ارائه کرد و گفت: سال‌های ۸۹ تا ۹۱ سال‌هایی بود که دانشمندان زیادی از ما توسط آمریکا و اسرائیل ترور شدند. آن زمان جوان‌هایی بودند که می‌خواستند این فضا را برگردانند و انتقام بگیرند چون بهترین جوان‌های کشور توسط یک دولت خارجی و رژیم غاصب به شهادت می‌رسید.

وی ادامه داد: وسط این ماجراها دهم آذر ۱۳۹۰ اتفاقی رخ داد که همه ما عوض شدیم آن هم این بود که در آن دوران پیشرفته‌ترین پهلاد آمریکا به شکل سالم در ایران شکار شد و به دست نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران افتاد. چون در بهترین حالت این پهلادها توسط ما از بین می‌رفت اما روی این پهلاد مهندسی معکوس صورت گرفت و در مدل‌ها و شکل‌های مختلف این پهلاد ساخته شد.

سرشار افزود: این هدیه غافلگیرکننده الهی حال همه را خوب کرد. آن قدر این مسئله مهم بود که رهبر معظم انقلاب از این پهلاد و نمونه ایرانی آن بازدید کردند. آن قدر این مسئله برای آمریکا مهم بود که او با ما خطاب به ایران گفت که لاشه این پهلاد را به روس‌ها ندهید در حالی که در داخل ایران مهندسان هوا و فضای ما روی آن کار کردند. این نویسنده حوزه ادبیات کودک و نوجوان عنوان کرد: آن زمان من ۳۰ ساله بودم و احساس خوبی به من دست داد که چطور خداوند می‌تواند هدیه‌ای به ما بدهد که بازی‌های سیاسی را تغییر دهد. از آنجا به ذهنم رسید که قصه این رخداد را روایت کنم.

■ رده‌بندی سنی در این کتاب درج نشده است

مریم مقانی نیز در بخش دیگری از این نشست در جایگاه منتقد کتاب بیان کرد: رده‌بندی سنی در این کتاب درج نشده است که می‌تواند برای آن نقطه ضعف محسوب شود. هر چند از طراحی روی

جلد متوجه می‌شویم مخاطب هدف کتاب کیست. وی یادآور شد: این داستان به ما نشان می‌دهد که کشورهای دیگر می‌خواهند سرزمین‌های ما را اشغال کنند اما ما اجازه چنین کاری نمی‌دهیم. از منظر محتوایی کتاب توانسته حس غرور و افتخار را به مخاطبان خود منتقل کند.

مقانی گفت: یکی از نقاط مثبت این کتاب این است که تاکنون نویسنده ایرانی به چنین موضوعی نپرداخته است. این منتقد ادبیات با اشاره به تکنیک جان بخشی به اشیاء در این کتاب توضیح داد: شخصیت‌های این داستان با ما حرف می‌زنند و نویسنده توانسته در مخاطب حس همذات‌پنداری ایجاد کند. وی با اشاره به دو مقدمه کتاب بیان کرد: یکی از نقاط ضعف این اثر این است که نویسنده با آوردن دو مقدمه در کتاب دست نویسنده را برای مخاطب رو می‌کند و بهتر بود که درونمایه و محتوای کتاب از همان ابتدا برای مخاطب مشخص نمی‌شد.

این موضوع باعث شده داستان لو برود.

مقانی عنوان کرد: شخصیت آمریکایی در این کتاب که فکر می‌کند ایرانی‌ها چیزی نیستند به تدریج تغییر می‌کند و در پایان نظرش درباره ایرانی‌ها عوض می‌شود. وی با بیان این‌که محتوای کتاب برای رده سنی نوجوانان بسیار خوب است اما زبان به کار گرفته شده در آن بیشتر مناسب هشت ساله‌هاست، گفت: می‌شد به صورت جدی‌تری به زبان کتاب پرداخت. از سوی دیگر زبان طنز و خودمانی در کتاب باعث شده مخاطب فضای داستان ایرانی را بهتر درک کند.

■ نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال؛ مخاطبان اصلی این کتاب

محمد رضا سرشار، نویسنده اثر در بخش پایانی این نشست درباره علت نام‌گذاری کتاب گفت: آرکیو ۱۷۰ اسم رسمی این پهلاد است که اشاره می‌کند از چه خانواده‌ای است. این پهلاد یک ویژگی خاص داشته و آن این است که از یک هواپیما جنگنده بزرگ‌تر است به همین دلیل نام هیولا برای آن انتخاب شده است.

سرشار با اشاره به این‌که گفت‌وگوهای استفاده شده در کتاب تخیلی است، بیان کرد: برخی از منتقدان به من درباره تکنیک جان بخشی ایراد گرفتند اما واقعیت این است که نسل نوجوان امروزی به دلیل مشاهده انیمیشن با این تکنیک آشنایی دارند.

وی افزود: من عمداً در ابتدای داستان و در مقدمه کتاب داستان پهلاد را آوردم، چون تحت هر شرایطی این داستان لو رفته بود. تلاش کردم با استفاده از تاریخ شفاهی و شرح جذاب‌تر رویداد این داستان را روایت کنم، به هر حال ابتدا و انتهای داستان بر اساس رخداد واقعی آن مشخص بود.

سرشار با اشاره به مهارت انتخاب کتاب درست برای مطالعه گفت: رده سنی نوجوان یعنی ۱۲ تا ۱۵ سال مخاطب اصلی این کتاب است اما برای رده دوم سنی نوجوانان نیز قابل استفاده است.

این هدیه

غافلگیرکننده

الهی حال همه را

خوب کرد. آن قدر

این مسئله مهم

بود که رهبر

معظم انقلاب از

این پهلاد و نمونه

ایرانی آن بازدید

کردند

